

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΟΥ Σ' ΕΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

ΙΧΑΜΕ γυρίσει σχεδόν όλη την κλινηή κ' έτοιμαζόμαυ να φύγω, όταν, κοντά στη σκάλα, στο τελευταίο κελλά του διαδρόμου, πλώ άπ' τα κάγκελλα της πόρτας, είδα έναν άνθρωπο, πού κάρφωσε τα μάτια του επίμονα άπάνω μου — έναν άνθρωπο με μέτωπο πλατύ, με πρόσωπο χλωμό και λυπημένο, και πού μου φάνηξε άφάνταστα γνωστό...

"Ένα ρίγος πέρασε την πλάτη μου, και κοινοτάθηκα, χωρίς να θέλω.

"Ο διευθυντής πρόσεξε την ταραχή μου, — "Α, τό πάθατε και σεις; μού λέει. "Όλο τό παθαίνω, όσοι τόν προτοβλέπω...

Κ' έπειτα πρόσθεσε, με χαμηλότερη φωνή: — Έβναι ό πώ ένδιωφέρων άρωστός μας, ό πώ παράδοξος και ύποβλητικός τρελλός της κλινηής μας... "Αν δέ βιάζεστε πολύ, θά σάς άφήσω να μιλήσετε μαζί του. "Αλλά φοβάμαι πώς θά σάς κουράσει... Θά σάς γιομίσει μεταφυσική, θά σάς κάνει κουνούνι τό κεφάλι!...

Τού τό ζήτημα ώς χάρη, να μ' άφήσει. Προχώρησα στην πόρτα του κελλάου. "Ανοιξε την πόρτα, και με προσκάλεσε να μπω. Καθώς έμπαινα, μού ψύθρισε στ' αυτί! — "Αμα βαρεθήτε, δέν έχετε παρά να κουνούνισετε. "Ο νοσοκόμος θά ρθει να σάς γλυτώσει...

Κ' έπειδή τόν κοιτάξα άνήσυχα: — "Ω, μη φοβάστε! Είναι ό πώ ήηχος τρελλός μας... Θέλω να πώ: να σάς γλυτώσει άπ' τη φλυαρία του...

"Έκανε μια μικρή ύπόκλιση, πάντα χαμογελώντας, κ' έπειτα βγήκε, κ' έκλεισε την πόρτα.

"Έμεινα μόνος στο μικρό δωμάτιο, τό κάτω σκοτεινό. "Ο άνθρωπος ήταν, τώρα, τραηγίμενος πός τά μέσα, σκυμμένος στο κρεβάτι του, σά να μην είχε μισήσει την παρουσία μου.

Στάθηκε άμήχανος, στη μέση, και δοκίμασα, μ' ένα ξεροθήξιο, να προκάλεσω σιγαλά την προσοχή του.

Γύρισε και με κοιτάξε στα μάτια. Και τότε πάλι ένιωσα τό έντονο συναίσθημα πού με κάρφωσε στη σκάλα, λίγο πριν, την πρώτη φορά πού τόν αντίκρισα: "Η φυσιογνωμία του, έτσι πού με κοιτούσε, μού ήταν, πάλι, φοβερά γνωστή...

Προχώρησε στο μέρος μου, χωρίς να χαμηλώσει τη ματιά του.

Και ξαφνικά μού μίλησε — μού μίλησε, κ' ό ήχος της φωνής του, ήταν, κ' εκείνος, φοβερά γνωστός...

— Με ξαίρετε και σεις; δέν είν' αλήθεια, Μ' έχετε δει τόσες φορές, άπ' τόν καιρό πού ζήτη, πού δέ μπορεί παρά να με θυμάται...

"Ήμαστε, τώρα, πρόσωπο με πρόσωπο, Χαμογελούσε πικρά και κουρασμένα. Μοίπιανε τό χέρι, και μ' έφερε πός τό παράθυρο. "Έχει τόν κοιτάξα άλλη μια φορά. "Ο ήλιος δέν είχε βασιλέψει. Μία κίτρινη άνταύγεια τού φώτισε τό μέτωπο, κ' έβλεπα τό χρώμα τών ματιών του — ένα χρώμα βαθυγάλανο, σθημένο. Και τότε έμεινα πραγματικά κατάπληκτος. "Ήταν ό πώ άπίστευτα γνωστός — ό πώ γνωστός μου άπ' όλους τούς άνθρώπους...

— Μην τυραννάτε τού κάκου τό μυαλό σας! Μ' έχετε δει, κ' όμως δέν ξαίρετε πού είμαι...

Μ' έκανε να καθήσω στο πεζούλι, κ' εκείνος στάθηκε άντίκρυ μου, όρθός.

— "Ε, λοιπόν, θά σάς τό πώ έγώ πού είμαι! Χιλιάδες άνθρωποι έχουν περάσει δίπλα μου, κ' ό καθένας θαρούσε πώς με ξαίρει... Την έκπληξη πού νιώθετε, τη στιγμή αυτή, την έχουν νιώσει πλήθος, πολύ πριν άπό σας! "Όσοι με κοιτάζαν για ένα δευτερόλεπτο, έμειναν σαστισμένοι σάν κ' εός. "Ο καθένας, μόλις μ' έβλεπε, με γνώριζε, άλλά δέ μπορούσε και να μ' θυμηθεί... Σέ σας, όμως, θά τό πώ πού είμαι! Θά σας πώ τό μεγάλο μυστικό μου... Φαίσκεστε άνθρωπος με πείρα και με γνώση. Τη στιγμή πού με κοιτάζατε, στη σκάλα, κατάλαβα πώς είστε διαφορετικός... Σέ σας, λοιπόν, θά έξομολογηθώ. Δέ φοβάμαι να με παρεξηγήσετε, ή να με πάρετε, όπως με πήραν άλλοι, πού έκανα τό σφάλμα να τούς φανερωθώ, για έναν τρελλό σνηθισμένο... Θέλω να πρόσξετε στα λόγια μου, γιατί τά λόγια πού βγαίνουν άπ' τα χείλη μου, έκφράζουν μάλλον τη δική σας σκέψη, παρά τά παρωμένα ένός άπλού τρελλού...

Κάθησε δίπλα μου, στο ίδιο τό πεζούλι, κ' άκούμπησε τό χέρι του στον ώμο μου.

— Πρώτα-πρώτα, φίλε μου, πρέπει να σάς πώ, με λίγα λόγια, πώς δέν έχω παρελθόν και ιστορία. Είμαι ό άνθρωπος ό — δίχως — παρελθόν! Δέν ξαίω πού γεννήθηκα, πώς ζήσα... Δέν ξαίω καμιά φάση της ζωής μου, ούτε κανένα περιστατικό! Δέ θυμάμαι, άπ' τόν έαυτό μου, παρά μόνο τη στιγμή, πού βρέθηκα κλεισμένος έδώ μέσα, και τη συνάντησή μου μ' ένα σωρό άνθρώπους, πού ό καθένας τους θαρούσε πώς με ξαίρει... "Αν έξαιρέσω τις στιγμές αυτές, δέν υπάρχει για μένα τίποτ' άλλο! Πώς ήρθε στον κόσμο, πώς μεγάλο-

σα, τί μου συνέβη, πριν βρεθώ έδώ, σ' όλ' αυτά άπλώνεται τρομαχτικό σκοτάδι... "Ίσως και ποτέ να μην ύπηρέξα, έξω άπ' τις χιλιάδες τις στιγμές, πού βρέθηκα άντίκρυ στους άνθρώπους. "Απ' αυτούς καταλαβαίνω πώς ύπάρχω... Μολαταύτα, όί άλλοι με φοβούνται! Κι' αυτούς ό ίδιος ό διευθυντής, κ' ό νοσοκόμοι πού με περιτούνται, άποφένουν να με κοιτούν στα μάτια... Μού μιλούν με σκυμμένο τό κεφάλι. Κ' έγώ τό ξαίρω καλά, τί τούς συμβαίνει... Γιατί κ' αυτοί νομίζουν πώς με ξαίρουν — και με κανένα τρόπο δέ θέλουν να τό δείξουν! "Αφίνουν τό φαι μου άπάνω στο τραπέζι, και φένουν άμέσως άπό δίπλα μου, γιατί φοβούνται ν' άντικρουνται τη ματιά μου: ξαίρουν πώς θά τούς συμβεί τό ίδιο πού συμβαίνει και στους άλλους επισκέπτες, και φοβούνται — ντρέπονται, καλύτερα — ν' άποκρυνούν και να τ' όμολογήσουν... Γιατί, κ' αυτοί, νομίζουν πώς με ξαίρουν! "Όλος ό κόσμος νομίζει πώς με ξαίρει, πώς κάποι μ' έχει δει, και δέ θυμάται... Κι' όμως κανένας τούς δέ μ' είδε πουθενά! Κανένας τούς δέ μ' είδε πουθενά, γιατί, πραγματικά, κ' α ί δ ε ν ύ π ά ρ χ ω !... Δέν είμαι παρά μοναχά ή σκέψη κ' ή φαντασία τών άνθρώπων και να τ' όμολογήσουν: παίρνω τη μορφή τού στοιχασμού τού — και γι' αυτό νομίζουν πώς με ξαίρουν! Δέν είμαι παρά ή έξω τερξενση της κρημνισής ζωής τού καθενός. Γι' αυτό νομίζουν όσοι πώς με ξαίρουν! Στην έναλλάσσόμενη μορφή μου αναγνωρίζουν τόν κρημμένο έαυτό τού. Αναγνωρίζουν τις επιθυμίες τούς, τις έλλπίδες τούς, τις λύτες, τις χαρές τούς, όλα τά χαμένα περασμένα τούς, ότι συνέβη στα παλιά τούς χρόνια — κ' άκόμα ότι πρόκειται να γίνει, τό καθετί πού τρέμει ή έλλπίδων... "Υπάρχω μόνο τη στιγμή πού με κοιτάζουν — τις άλλες ώρες είμαι ό ά ν ύ π ά ρ χ τ ο ς ! Είμ' ένας άψυχος, φανταστικός καθοφρτής, πού δέ δύναται παρ' αυτό πού βροείται μπροστά του — και τη στιγμή πού βροίζεται μπροστά του... Τις άλλες ώρες χάνομαι όλόετα, γυρίζω πάλι στην άνυπαρξία! "Όταν, σε λίγο, φύγετε — και δέν είναι δυνατόν παρά να φύγετε, ή κλινηή σ' ένα τέταρτο θά κλείσει — θά γίνω πάλι τίποτε, τό ξαίρω! Δέ θά θυμάμαι να σάς έχω δει, να σάς άπάντησα ποτέ και πουθενά... Μόνον όταν με κοιτάζει ένας άνθρωπος, άποτά μιά ψευτική, προσωρινή ζωή, και γίνωμ' ένα μ' αυτόν πού με κοιτάζει...

Τό χέρι του μού τράνταζε τόν ώμο, και στο τελευταίο φάος τού ήλιου, τά μάτια του τριπούσαν την ψυχή μου, με μιά πίστη φλογερή, φανατική, πού με κρατούσε σά μαγνητισμένο...

Δέν τολμούσα να τού πώ μιά λέξη.

Κ' έκείνος έξακολουθούσε πάντα:

— "Όταν φύγετε, θά μείνω πάλι μόνος, δίχως καμιά σκέψη στο μυαλό μου, δίχως καμιά άνάμνηση δική σας ή τού κόσμου! Θά γυρίσω πάλι στη σκία, άπ' την όποια μ' έβγαλε, μόνο για μια στιγμή, ή περαστική σας παρουσία... Και θά πάρω πάλι μιά ζωή, μόλις έρθει κάποιος, και με ξανακοιτάξει...

Νά ήταν τάχα ή ύποβολή της ώρας και τού μέρους; Νά ήταν ένας κλισισμός τών νεύρων μου, άπ' ό,τι είχα δει στην κλινηή; Για μιά στιγμή, π ί σ τ ε ψ α σ τ ά λ ό γ ι α τ ο υ... "Έχασα την άσθηση τού τόπου και τού χρόνου, φαντάστηκα πώς ήμουν ολουμόναχος, κ' έβλεπα, σάν ύπνωτισμένο, τους θεατές, όλη την περασμένη μου ζωή: Σάν άστραχή πέρασε στο μυαλό μου, ή ύποψία πώς είχα τρελλαθεί — και πώς βροίζομαι μοναχός, κ' ένέκνω τό κελλά, με τό φάντασμα δίλου τού παρελθόντος μου, με τις νοσταλγίες και τις τύψεις μου, κλεισμένος μέσα στο κελλά, κ' άνυπεράσπιστος... "Ο άνθρωπος είχ' έξαφανισθεί!

Βρήκα τη δύναμη, μόνο, και τινάχτηκα, κ' έτρεξα με τρόμο στο κουνούνι.

"Ένας νοσοκόμος μισάνοιξε την πόρτα.

— "Ο κ. διευθυντής σας περιμένει έξω, μού ελε με ύπόκωφη φωνή.

"Έφυγα σάν καταδιωγμένος. Πρόφτασα μόνο, τη στιγμή πού έβγαίνα, να δω τη σιλουέτα τού άνθρώπου, Είχε γυρίσει την πλάτη του σε μένα, κ' ήταν σκυμμένος στο κρεβάτι, στη γωνιά, στη θέση πού τόν είχα βρει, τη στιγμή πού μπήκα...

"Ο διευθυντής με περιμένει άπόξω. Χαμογελούσε και με κοιτάζε στα μάτια. Καθώς με είδε, όμως, τόσο ταραγμένο, άνησύχησε και μούσφιξε τό χέρι.

— Μήπως σας πείραξε αυτή ή ιστορία; Μάς την έχει πεί τόσες φορές, πού την έχομε όλοι συνήθισει. "Έχει παύσει να μάς κάνει πάλ έντύπωση...

Μέ δυσκολία έφίσηκα τά λόγια μου.

— Δέν σάς τό κρύβω πώς ταράχτηκα πολύ... Δέν έχω κατορθώσει να συνέλθω...

Μπήκαμε για λίγο στο γραφείο. Μού πρόσφερε ένα κονιάκ.

— Τό φοβόμουν πώς θά ταραχθήτε, ελε. "Αλλ' άφού θελήσατε αυτή την περιπέτεια, δέ μπορούσα παρά να σάς άφήσω να την ύποστήτε μέχρι τέλους... "Αλλά, σάς όμολογώ, σάς πίστευα πώ ψύχωμα...

Και κάρφωσε τα μάτια του στα βάθη τών δικών μου. "Ένωθα, τώρα, τόν ψυχρόν έρενητή, πού προσπατούσε να συλλάβει την ψυ-

'Ο κ. Ναπολ. Λαπαθιώτης.

Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΤΟΥ ΛΕ ΜΕΤΕΑ ΝΤ' ΟΥΒΙΑ

Ο ΤΕΤΡΑΠΕΡΑΤΟΣ ΧΩΡΙΑΤΗΣ

ΙΑ φορά κι' έναν καιρό, ένας βασιλιάς -- πέρασαν τόσα χρόνια από τότε, ώστε δεν θυμάμαι πια τ' όνομά του -- ενώ έκανε περίπατο στα περίχωρα της πρωτεύουσής του, μεταμφιεσμένος σε πραγματευτή για να μη τον αναγνωρίση κανείς, συναντήθηκε μ' ένα χωρικό, που φέρωνε τὸ χωράφι του. 'Ο χωρικός αυτός δεν φαινότανε πάνω από πενήντα χρόνια. Τὰ μάγουλά του ήσαν κατακόκκινα, μὰ τὰ μαλλιά του κάστανα. Δούλευε ξέσκεπος κάτω από τὸν ήλιο.

— 'Ο Θεός νὰ σ' ἔχη καλά, ἄνθρωπε τῆς γῆς! τοῦ εἶπε ὁ βασιλιάς.
— Νῆχη κι' ἐσένα καλά, ἀφέντη τῆς γῆς! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ χωρικός.

— Γιατί μὲ λές ἀφέντη; Ξέρεις μήπως ποῖός εἰμαι;
'Ο χωρικός ἔλεγε γνώρισε τὸν βασιλιά του. Κατάλαβε ὅμως πὸς ὁ βασιλιάς ἤθελε νὰ μείνη ἀγνωστός καὶ ἀποκρίθηκε μὲ μισοκακόμοιρο ῥόσ:

— Ποῦ θέλεις νὰ σὲ ξέρω;... Σὲ εἶπα, ἀφέντη τῆς γῆς, ἐπειδὴ ὁ Θεός ἐπίασε τὴ γῆ γιὰ νὰ τὴν ἐξουσιάξῃ ὁ ἄνθρωπος.

Ἄτ' τὴν ἀπάντησιν αὐτή, ὁ βασιλιάς κατάλαβε πὸς εἶχε νὰ κάνει μ' ἕνα μισαλωμένο ἄνθρωπο.

— Ἐργάζεσαι πολὺ, τοῦ εἶπε, ἂν καὶ φαινόσαι περασμένος στὰ χρόνια. Πόσα βγάδεις ἀπὸ τὴ δουλειά σου;

— Ὅχτὸ σολῖδια τὴ μέρα.

— Σοῦ φτάνουν αὐτὰ γιὰ νὰ ζῆσης;

— Καὶ βέβαια. Θέλω κάθε μέρα δύο σολῖδια γιὰ νὰ φάω ἢ γυναικα μου κι' ἐγώ... Ἄλλα δύο σολῖδια τὰ δίνω γιὰ νὰ ξεπληρώσω ἕνα παλιὸ μου χρέος. Δύο σολῖδια τὰ δανείζω καὶ, τέλος, ἄλλα δύο τὰ πετῶ στὸν ἀέρα!

'Ο βασιλιάς κῆτάζε παραξενευμένος τὸν χωρικό καὶ τὸν ρώτησε:

— Δὲν καταλαβαίνω τί θέλεις νὰ μοῦ πῆς... Τὰ λές λιγάκι υπερδεινμένα...

— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀμέσως. Τὸ πρῶτο δὲν εἶνε καὶ πολὺ δύσκολο νὰ τὸ καταλάβῃς. Ἐοδεῖν δύο σολῖδια γιὰ νὰ φάω ἢ γυναικα μου κι' ἐγώ... Δὲν σοῦ λέω βέβαια ὅτι τρῶσαι σὰν ἀρχοντες, μὰ ἔχομαι πάντοτε μπόλοιο καὶ καλὸ φαί... Ἄλλα δύο σολῖδια τὰ δίνω γιὰ νὰ ξεπληρώσω ἕνα παλιὸ μου χρέος. 'Ο πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου ζοῦν ἀκόμα, μὰ εἶνε τόσο γέροι, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ δουλέψουν. Ὅπως, λοιπὸν, μ' ἀνάστησαν ἐκεῖνοι, τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν μικρὸς καὶ δὲν μποροῦσα νὰ δουλέψω, ἔτσι καὶ γὼ πρέπει νὰ γὰ κῆτάζω τώρα, γιὰ νὰ ξεπληρώσω τὸ παλιὸ μου χρέος... Δύο σολῖδια μοῦ χρειάζονται τὴ μέρα γιὰ νὰ συντηρήσω τὰ δύο μικρὰ ἀγρόσια μου. Τὰ λεπτὰ αὐτὰ τὰ δανείζω, γιατί ἀργότερα, ὅταν θὰ μὲ πάρουν τὰ χρόνια καὶ δὲν θὰ μπορῶ πια νὰ ἐργασθῶ, θὰ δουλέψουν ἐκεῖνα γιὰ μένα...

— Καὶ γιατί πετᾷς στὸν ἀέρα τὰ δύο σολῖδια ποὺ σοῦ μένουν ἀκόμα;

— Ἄ! αὐτὰ τὰ χοιράκια μου χρειάζονται γιὰ νὰ θρέψω τις δύο θυγατέρες τῆς γυναικας μου ποὺ τὴν πῆρα χήρα. Τὰ λεπτὰ αὐτὰ δὲν θὰ τὰ πάρω ποτέ πίσω, γιατί τὰ χοιράκια, ὅταν θὰ μεγαλώσουν καὶ θὰ παντρευτοῦν θὰ φροντίζουν γιὰ τὸ δικὸ τους μονάχη σπίτι... Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως εἰμαι ὑποχρεωμένος νὰ τοὺς κάνω ὅλα τὰ ἔξοδα, ἀφοῦ εἶνε παιδιὰ τῆς γυναικας μου...

'Ο βασιλιάς ἄρχισε νὰ ἀισθάνεται ἐνδιαφέρον γι' αὐτὸ τὸν ἔξυμνο καὶ μισαλωμένο χωρικό. Κανείς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῆς Αὐλῆς του δὲν θὰ μπορούσε νὰ τοῦ δώσῃ τόσο λογικὲς καὶ βαθυστόχαστες ἀπαντήσεις.

— Εἰμαι πολὺ εὐχαριστήμενος, τοῦ εἶπε, τέλος, ποὺ ἔκανα τὴ γνωριμία σου. Καὶ τώρα θὰ σοῦ ζητήσω μὰ χάρι. Νὰ μὴ ἐπαναλάβῃς σὲ κανένα αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες σήμερα, ἐκτὸς ἂν εἰμαι κι' ἐγὼ μπροστὰ. Κῆτάξέ με καλά στὸ πρόσωπο γιὰ νὰ μὲ θυμάσαι... Καὶ ἂν δὲν μὲ ξαναδείς μπροστὰ σου, νὰ μὴ ἀνοίξῃς τὸ στόμα σου γιὰ νὰ ἐπαναλάβῃς αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες. Σὺμφωνοί;

— Σὺμφωνοί, ἀφέντη μου! ἀποκρίθηκε ὁ χωρικός.
Καὶ χοιρίστηκαν.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ βασιλιάς κάλεσε ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς γραμματικούς τῆς Αὐλῆς του καὶ τοὺς εἶπε πὸς γνώρισε ἕνα χωρικό, ποὺ ἦταν ἱκανὸς νὰ τοὺς καταπλήξῃ ὅλους μὲ τὴν ἐξυπνάδα του καὶ

χῆ μου...
Μήπως μὲ κοιτάξ, καὶ μένα, σὰν τρελλό;...
Κατάλαβα πὸς ἔπρεπε νὰ φύγω.
Τὸν εὐχαρίστησα γιὰ τίς περιποιήσεις του, καὶ κατέθηκα γρήγορα τὴ σκάλα...

Ξαναβάρηκα τὸ αὐτοκίνητό μου -- καὶ καθὼς ἐκεῖνο ἄρχισε νὰ τρέχει, γύρισα τὰ μάτια πρὸς τὸ κτίριο: Στὸ θαμνὸ τὸ φῶς τοῦ δειλνοῦ, ἔπαινε κάποια σχήματα ἀλλόκοτα, κ' ἔκεινο, τόσο ἀπίθανα καὶ συνταρακτικὰ, ποὺ παρακάλεσα τὸν ὀδηγό, ἀμέσως, νὰ δυναμώσει τὴν ταχύτητά του...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

νὰ τοὺς κάνει νὰ μὴ μποροῦν νὰ τοῦ ποῦν τίποτα.

— Θὰ σὰς ἀποστομώσῃ ὅλους! συνειλήρωσε ὁ βασιλιάς λιγάκι θυμωμένος, ἐπειδὴ εἶδε τοὺς σοφοὺς νὰ χαμογελοῦν εἰρωνικά.

Καὶ τοὺς ἐπανελάβε τὰ λόγια ποὺ τοῦ εἶπε ὁ χωρικός, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξηγήσῃ τὴ σημασία τους.

Οἱ σοφοὶ ἔμειναν σὺλλογισμένοι καὶ, τέλος, ἀποκρίθηκαν ὅτι δὲν μπορούσαν νὰ δώσουν μὰ ἐξήγησι σ' αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ διηθ κανείς μεγάλη σημασία στις φλυαρίες ἐνὸς ἀγράμματου χωρικοῦ.

— Κι' ἐγὼ σὰς δίνω δωρία τρεῖς μέρες γιὰ νὰ μοῦ ἀπαντήσῃτε! φώναξε ὁ βασιλιάς, θυμωμένος μὲ τὰ σωστά του αὐτὴ τὴ φορά. Ἄν ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες δὲν μοῦ πῆτε τί ἐννοοῦσε ὁ χωρικός μ' αὐτὰ τὰ λόγια, θὰ σὰς διώξω ἀπὸ τὴν Αὐλὴ μου!... Πηγαίνετε τώρα!...

Οἱ σοφοὶ ἔφυγαν τρομαγμένοι καὶ ἀνήσυχτοι. Τοῦ κάκου ἔσπασαν τὸ κεφάλι τους γιὰ νὰ καταλάβουν τί ἤθελε νὰ πῇ ὁ χωρικός. Τέλος, ἔνας ἀπὸ αὐτοὺς πρότεινε νὰ ψάξουν νὰ βροῦν τὸν χοιράτη καὶ νὰ μάθουν ἀπὸ τὸ στόμα του τὴ λύσι τοῦ αἰνίγματος. Ἐμφανισα λοιπὸν καὶ τέλος τὸν βοήσανε.

Μὰ ὅταν τὸν ρώτησαν τί εἶχε πῆι στὸ βασιλιά, ἐκεῖνος ἀρνῆθηκε νὰ τοὺς δώσῃ ἀπόκρισι. Τότε οἱ αὐλικὸι ἔβγαλαν καὶ τοῦδωσαν ἑπτὰ σακκοὺς χρυσάρι. Τὸ χρυσάρι θάμπτωσε τὸν χοιράτη. Καὶ χωρὶς νὰ διατίσῃ πια, τοὺς ἐξήγησε τὴ σημασία τῶν λόγων του.

Οἱ σοφοὶ γύρισαν ἀμέσως στὸ παλάτι, παρουσιάστηκαν στὸ βασιλιά καὶ τοῦ ἐξηγήσαν τὰ λόγια τοῦ χωρικοῦ.

'Ο βασιλιάς ὅμως δὲν γελάστηκε. Κατάλαβε ὅτι μονάχα ὁ χωρικός θὰ μπορούσε νὰ εἶχε πῆι στοὺς σοφοὺς τί σημαῖναν τὰ δυσκολόητα ἐκεῖνα λόγια του... Καὶ θυμωσε πολὺ μωζῶ του, ἐπειδὴ δὲν κράτησε τὸ λόγο ποὺ τοῦ εἶχε δώσει. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ πῆ νὰ τὸν βρῇ καὶ νὰ τὸν μάλωσῃ.

Ντύθηκε πάλι πραγματευτῆς κι' ἔτρεξε στὸ χωριό.

— Δὲν μοῦ ἔδωσες τὴν ὑπόσχεσι νὰ μὴν πῆς σὲ κανένα τί σημαῖναν τὰ λόγια ἐκεῖνα; ρώτησε τὸν χωρικό, μόλις βρέθηκε μπροστὰ του.

— Ναι, ἀφέντη μου! εἶπε ὁ χωρικός, κάνοντας τὸν ἀνῆξερο.

— Καὶ γιατί δὲν κράτησες τὸ λόγο σου;

— Πὼς δὲν τὸν κράτησα!

— Μὲ κοροιδεύεις μήπως;

— Ἐγὰς ἄνθρωπος μὲ ἄσπρα μαλλιά δὲν ἔχει ὄρεξι νὰ κοροιδεύῃ.

— Εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἶπες τὸ μιστικὸ στους σοφοὺς τῆς Αὐλῆς;

— Τὸ εἶπα. Δὲν τὸ ἀρνίμαι!

— Νά, λοιπὸν, ποὺ τὸ ὁμολογεῖς τώρα!

— Μὰ ἀφέντη μου, δὲν ἔκανα, ὁ δικτυχῆς, τίποτα παραπάνω ἀτ' ὅτι μοῦ εἶπες... Τὴν πρώτη φορά οἱ γραμματικοὶ ἤρθαν καὶ μὲ βοήσανε χωρὶς ἐσένα. Δὲν τοὺς εἶπα, βέβαια, τίποτα, γιατί μοῦ ἔλεγε παραγγεῖλει νὰ μὴ μλήσω ἂν δὲν δῶ τὸ πρόσωπό σου. Ὅταν ξαναβάρηκα ὅμως τὴ δεύτερη φορά, δὲν μοῦ ἔδειξαν μονάχα τὸ πρόσωπό σου, ἀλλὰ πολλὰ πρόσωπα ὅμοια μὲ τὸ δικὸ σου...

— Μοῦ φαίνεται πὼς τρελλάθηκες!...

— Δὲν τρελλάθηκα διόλου! Κῆτάξ' αὐτὰ.

Καὶ ὁ τετραπέρατος χωρικός ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μερικὰ ἀπὸ τὰ χρυσὰ νομίσματα ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει οἱ σοφοὶ, μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ βασιλιᾶ σκαλισμένο πάνω, καὶ τὰ εἶδε λέγοντας:

— Μόλις εἶδα τὸ πρόσωπό σου, σκέφτηκα ὅτι μπορούσα πια νὰ μιλήσω!

'Ο βασιλιάς ἔμεινε κατάληκτος ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ χωρικοῦ.

Καὶ, κάνοντας τὴ σέμη ὅτι ἕνας ἄνθρωπος τόσο μισαλωμένος, ἦταν ζῶμα νὰ περνᾷ τὸν καιρὸ του ὀργάνοντας ἕνα χωράφι, ἂν πῆρε κοντὰ του, στὴν Αὐλὴ του, μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του καὶ, σὲ κάθε σοβαρὴ περίστασι, τοῦ ζητοῦσε τὴ φροτισμένη γνώμη του...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Ο «ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΛΙΟΣ»

"Όταν ὁ Λουδοβίκος 14ος ἀισθάνθηκε ὅτι ἐπλησίαζαν ἡ τελευταῖες του στιγμές, ἐκάλεσε κοντὰ του τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ μὲ μεγάλη ψυχραιμία τοὺς ἀνεκοίνωσε τίς τελευταῖες του θελήσεις. Ἐπειτα, ἀφοῦ καθώρισε καὶ τίς τελευταῖες λεπτομέρειες τῆς κηδείας του, ἐγύρισε πρὸς τὴν εὐνοουμένη του κυρία ντέ Μαντενὸν καὶ τῆς εἶπε μὲ ἀφέλεια:

— Ἀγάπη μου, ἐνόμιζα πὼς ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ πεθάνη κανείς!

"Όλοι τότε δὲν μπόρεσαν νὰ συγκρατήσουν τὴ συγκίνησί τους κι' ἄφησαν τὰ δάκρυά τους νὰ τρέξουν, ἐνῶ ὁ ἐτοιμοθάνατος βασιλεὺς τοὺς καθυσόχαζε, λέγοντάς τους:

— Γιατί κλαίτε;... Μήπως πιστεύατε ὅτι θὰ ἦμουν ἀθάνατος;